

Evropski nadzornik za varstvo podatkov

in
varstvo osebnih podatkov
v institucijah in organih
Skupnosti

*Vse institucije obdelujejo osebne podatke.
Morda prav vaše ...*

EUROPEAN DATA
PROTECTION SUPERVISOR

www.edps.europa.eu

Vsebina

Zakaj je varstvo podatkov pomembno?	2
Kdo je ENVP?	4
Kakšne so naloge ENVP?	5
Kakšne so vaše pravice?	7
Kakšna je vloga uradnih oseb za varstvo podatkov?	9
Kako lahko vložite pritožbo pri ENVP?	11

Zakaj je varstvo podatkov pomembno?

Administracija EU vsak dan obdeluje osebne podatke. Če naštejemo samo nekaj primerov dejavnosti, v okviru katerih poteka obdelava: zaposlovanje, ocenjevanje osebja, zbiranje podatkov o zdravstvenem stanju v zdravstvenih kartotekah, vzpostavljanje sistemov za upravljanje delovnega časa in video nadzor.

Hramba vaših osebnih informacij je večinoma zakonita in nima dodatnih posledic, kljub temu pa vključuje **tveganja**. Če te informacije niso točne, so zastarele ali razkrite napačni osebi, lahko utrpite precejšnjo škodo. Lahko se zgodi, da vam neupravičeno zavrnejo profesionalno pogodbo, vas zamenjajo za drugo osebo ali vam zavrnejo dostop v določeno stavbo zaradi nedovoljenega razkritja informacij; poleg tega ste lahko žrtev kraje identitete.

To zadeva vse člane osebja EU, ki mora poznati svoje **pravice in obveznosti** v zvezi z varstvom podatkov. Poleg tega se lahko nanaša tudi na splošno javnost, če ta zaupa osebne podatke institucijam in organom Skupnosti.

Varstvo podatkov je temeljna pravica, zagotovljena v nacionalni in evropski zakonodaji ter določena v členu 8 **Listine Evropske unije o temeljnih pravicah**.

Spodbujanje „**kulture varstva podatkov**“ v institucijah in organih prispeva k še boljšemu upravljanju. Poleg tega jih je po potrebi treba vključiti v zakonodajo EU, kar je osnovni pogoj za uspeh zaščitnih ukrepov.

Kaj so „osebni podatki“?

Vse informacije o fizični osebi se lahko obravnavajo kot osebni podatki, če je oseba določena ali določljiva.

Oseba je lahko določena neposredno z imenom ali določljiva na podlagi identifikatorja (npr. referenčne številke) ali kombinacije posebnosti, ki so značilne za identiteto te osebe (npr. starost, nacionalnost, funkcija).

Primeri osebnih podatkov so: imena in priimki, datumi rojstva, fotografije, elektronski naslovi ter telefonske in osebne številke. Osebni podatki so tudi podrobnejši podatki, kot so podatki o zdravstvenem stanju, podatki, ki se uporabljajo za ocenjevanje, in podatki o prometu glede uporabe interneta.

Kdo je ENVP?

ENVP je neodvisen organ. Njegova člana sta Peter Hustinx in Giovanni Buttarelli. Za evropskega nadzornika za varstvo podatkov (ENVP) in pomočnika nadzornika sta bila imenovana s skupnim sklepom Evropskega parlamenta in Sveta. Imenovana sta bila za pet let, funkcijo sta začela opravljati januarja 2009.

Naloga urada evropskega nadzornika za varstvo podatkov je zagotavljati, da vse institucije in organi Skupnosti spoštujejo temeljno pravico do varstva osebnih podatkov.

Peter Hustinx

evropski nadzornik za varstvo podatkov

Peter Hustinx je evropski nadzornik za varstvo podatkov od januarja 2004. V tem obdobju je pomembno prispeval k uveljavljanju novega nadzornega organa in prepoznavnosti njegove vloge na ravni Skupnosti. Januarja 2009 je bil ponovno imenovan za obdobje petih let.

Pred imenovanjem za nadzornika je bil Peter Hustinx od leta 1991 predsednik nizozemskega organa za varstvo podatkov. V obdobju med letoma 1996 in 2000 je bil predsednik Delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29, tj. svetovalnega telesa EU, sestavljenega iz nacionalnih organov za varstvo podatkov.

Giovanni Buttarelli

pomočnik evropskega nadzornika za varstvo podatkov

Giovanni Buttarelli je bil imenovan za pomočnika evropskega nadzornika za varstvo podatkov januarja 2009.

Pred tem je bil od leta 1997 generalni sekretar italijanskega organa za varstvo podatkov. Bil je tudi podpredsednik skupnega nadzornega organa za schengensko območje, v obdobju med letoma 2002 in 2003 pa je bil predsednik tega organa.

Kakšne so naloge ENVP?

Dobro je vedeti:

ENVP je pristojen samo za podatke, ki se obdelujejo v institucijah in organih Skupnosti. **Ni pristojen** za zadeve na **nacionalni ravni** in zato nima pooblastil za nadzor osebnih podatkov, ki jih obdelujejo nacionalni organi ali zasebna podjetja.

Splošni cilj urada ENVP je zagotoviti, da institucije in organi Skupnosti pri obdelavi osebnih podatkov in razvoju novih politik spoštujejo pravico do zasebnosti. Tri najpomembnejša delovna področja, na katerih se udejestvuje, so navedena v nadaljevanju.

1. Nadzor

- Urad ENVP nadzira obdelavo osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti v sodelovanju z uradnimi osebamami za varstvo podatkov v posameznih institucijah in organih Skupnosti.
- Sprejema in preiskuje pritožbe posameznikov, katerih podatki se obdelujejo v evropskih institucijah in organih, vključno s pritožbami članov administrativnega osebja EU.
- Na lastno pobudo ali na podlagi pritožbe vodi preiskave in opravlja preglede v institucijah in organih.

2. Svetovanje

- ENVP svetuje institucijam in organom Skupnosti v zvezi z vsemi zadevami, ki vplivajo na varstvo osebnih podatkov, ter izdaja mnenja o zakonodajnih predlogih v zvezi z varstvom osebnih podatkov.
- Spremlja razvoj novih tehnologij, ki bi lahko vplivale na varstvo podatkov.
- Posreduje v sodnih postopkih na Sodišču Evropskih skupnosti.

3. Sodelovanje

- ENVP sodeluje z nacionalnimi organi za varstvo podatkov, s čimer spodbuja usklajeno varstvo podatkov po vsej Evropi.
- Sodeluje z nadzornimi organi, ustanovljenimi v okviru obsežnih podatkovnih zbirk, kot je Eurodac – podatkovna zbirka digitalnih prstnih odtisov prisilcev za azil.

Razlika med ENVP in nacionalnimi organi za varstvo podatkov

ENVP je pristojen za nadzor in svetovanje institucijam in organom Skupnosti.

V državah članicah podobne naloge opravljajo nacionalni organi za varstvo podatkov, v nekaterih državah tudi regionalni organi. Njihove naloge ponavadi vključujejo tudi nadzor obdelave podatkov v zasebnem sektorju.

ENVP sodeluje z nacionalnimi organi, na primer v okviru Delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29, ni pa nadrejen nacionalnim ali regionalnim organom.

ENVP kot svetovalni organ

V prvem mandatu je ENVP izdal skoraj 50 mnenj o varstvu podatkov v zakonodajnih predlogih.

Ta mnenja so se med drugim nanašala na okvirni sklep o varstvu osebnih podatkov na področju policije in pravosodja, direktivo o hrambi telekomunikacijskih podatkov, uredbo o dostopu javnosti do dokumentov, izmenjavo podatkov z Združenimi državami Amerike, direktivo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah in sporočilo o radiofrekvenčni identifikaciji (RFID).

Kakšne so vaše pravice?

Ali imate pravico vedeti, če institucija ali organ Skupnosti obdeluje podatke v zvezi z vami?

Da. **Upravljavce podatkov** mora posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, vnaprej ali takoj, ko so podatki zabeleženi, obvestiti o:

- **identiteti** upravljavca podatkov,
- **namenu obdelave** podatkov,
- **prejemnikih** podatkov,
- **pravicah posameznika**, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Ali imate pravico preveriti podatke v zvezi z vami, ki jih obdelujejo institucije?

Da. Upravljavce vam mora brezplačno zagotoviti:

- **dostop** do vaših osebnih podatkov in nekaterih informacij v zvezi z obdelavo (namen, kateri podatki se obdelujejo, prejemniki, ki jim bodo ti podatki razkriti, itd.),
- **popravke** netočnih ali nepopolnih osebnih podatkov,
- v določenih okoliščinah **blokiranje** in **izbris** podatkov.

Ali imam pravico ugovarjati obdelavi mojih podatkov?

Obdelavi podatkov, ki se nanašajo na vas, lahko kadar koli ugovarjate na podlagi **zakonitih in nujnih razlogov**.

Imate tudi pravico do obvestila pred prvim razkritjem vaših podatkov tretjim strankam ali pred uporabo podatkov v njihovem imenu za namene neposrednega trženja. Takemu razkritju ali uporabi podatkov lahko ugovarjate.

Kaj lahko storite, če se pojavijo težave?

- Najprej **obvestite upravitelja podatkov**, ki je odgovoren za obdelavo, in ga prosite, naj ukrepa.
- Če vam ne odgovori ali če niste zadovoljni z odgovorom, **navežite stik z uradno osebo za varstvo podatkov** v zadevni instituciji ali organu (seznam uradnih oseb za varstvo podatkov najdete na spletni strani ENVP).
- Prav tako lahko **vložite pritožbo pri ENVP**, ki bo preučil vašo zahtevo in sprejel potrebne ukrepe (glej „Kako lahko vložite pritožbo pri ENVP?“)
- Odločitev ENVP lahko spodbijate na Sodišču Evropskih skupnosti.

Ključne besede:

Obdelava: vsak postopek, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki z avtomatskimi sredstvi ali brez njih: zbiranje, beleženje, shranjevanje, predelava, posvetovanje, razkritje, blokiranje itd.

Upravitelj podatkov: upravna enota (na primer generalni direktorat ali enote Evropske komisije) ali oseba, ki določa namen in način obdelave osebnih podatkov v imenu institucije ali organa.

Več informacij: uredba o varstvu podatkov (Uredba (ES) št. 45/2001, UL L 8, 12.1.2001), ki zagotavlja pravni okvir za obdelavo osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti.

Kakšna je vloga uradnih oseb za varstvo podatkov?

Vse institucije in organi Skupnosti morajo imenovati uradno osebo za varstvo podatkov. Njena naloga je neodvisno zagotoviti, da zadevna institucija izpolnjuje svoje **obveznosti v zvezi z varstvom podatkov**.

Uradna oseba za varstvo podatkov je ključna oseba, ki upravlja in posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, seznanja z njihovimi pravicami in obveznostmi ter sodeluje z ENVP pri preverjanju skladnosti z **uredbo o varstvu podatkov**.

Uradna oseba za varstvo podatkov je tudi oseba, ki ENVP pošlje **uradno obvestilo o predhodnem preverjanju**.

Velikokrat prevzame tudi vlogo kontaktne osebe med ENVP in upravljavcem, ki je odgovoren za obdelavo podatkov.

Uradna oseba za varstvo podatkov lahko zagotovi koristne informacije v zvezi s pritožbami ter podatke o razmerah v institucijah in agencijah glede skladnosti z uredbo.

ENVP in uradne osebe za varstvo podatkov se redno sestajajo na dvostranskih srečanjih ali na sejah mreže uradnih oseb za varstvo podatkov.

Ključne besede:

Obveznosti v zvezi z varstvom podatkov: obveznosti oseb ali upravnih enot, ki obdelujejo osebne podatke. Vključujejo tudi obveznost zagotavljanja določenih informacij osebam, katerih podatki se obdelujejo, obveznost tem osebam omogočiti dostop do njihovih podatkov in uveljavljanje drugih pravic, kot sta pravica do popravka in izbrisa, ter obveznost zagotoviti ustrezne zaščitne ukrepe.

Obvestilo: predhodno obvestilo uradni osebi za varstvo podatkov o kakršni koli obdelavi osebnih podatkov, ki poteka v zadevni instituciji ali organu. O postopkih obdelave, ki predstavljajo posebno tveganje za pravice in svoboščine posameznikov, je treba obvestiti tudi ENVP. To je obvestilo o predhodnem preverjanju.

Predhodno preverjanje: preverjanje, ki ga izvede ENVP, o tem, ali se pri obdelavi občutljivih podatkov (npr. podatki v zvezi z zdravjem) spoštujejo pravice in obveznosti, določene v uredbi o varstvu podatkov. ENVP po predhodnem preverjanju izda mnenje, v katerem zadevni instituciji ali organu priporoči, naj zagotovi skladnost z uredbo.

Uredba o varstvu podatkov: Uredba (ES) št. 45/2001 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti.

Kako lahko vložite pritožbo pri ENVP?

Kdo lahko vloži pritožbo pri ENVP?

Vsakdo, ki meni, da so bile zaradi obdelave njegovih osebnih podatkov v instituciji ali organu Skupnosti kršene njegove pravice, lahko vloži pritožbo pri ENVP.

ENVP ni pristojen za obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo nacionalni organi ali zasebniki. Poleg tega ENVP ni pritožbeni organ za nacionalne organe za varstvo podatkov, zato ne sprejema pritožb o njihovih odločitvah.

Kako lahko vložite pritožbo?

Pisno pritožbo (v elektronski ali papirni obliki) pošljite na naslednji naslov:

Evropski nadzornik za varstvo podatkov

Rue Wiertz 60

1047 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

edps@edps.europa.eu

Bistveno je, da navedete vse ustrezne informacije in priložite vse dokumente, ki so potrebni za preiskavo.

Kako ENVP obravnava pritožbe?

Načeloma se vse pritožbe obravnavajo kot zaupne.

Če ENVP ugotovi, da je pritožba sprejemljiva, po potrebi izvede preiskavo.

Če je mogoče, poskuša najti sporazumno rešitev za pritožnika in zadevno institucijo ali organ Skupnosti. V nasprotnem primeru sporoči svojo odločitev pritožniku in zadevni instituciji ali organu, ki je pristojen za obdelavo podatkov.

Nadzorna pooblastila ENVP so široka in vključujejo različne dejavnosti od navednega svetovanja osebam, katerih podatki se obdelujejo, do opozarjanja ali opominjanja zadevnih institucij in prepovedi obdelave ali predložitve zadeve Sodišču Evropskih skupnosti.

www.edps.europa.eu

Photo credits:

European Communities, page 4;
image100 Ltd., page 7;
iStockphoto, page 10;
Jupiterimages Corporation, page 3

Veliko dodatnih informacij o
Evropski uniji je na voljo na
internetu. Dostop je mogoč na
strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na
koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije
Evropske unije, 2009

ISBN: 978-92-95073-38-8
doi: 10.2804/28338

© Evropski skupnosti, 2009

Reprodukcija je dovoljena z
navedbo vira.

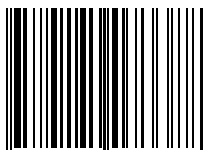
Printed in Germany

TISKANO NA BELEM PAPIRJU, KI NE VSEBUJE KLORA

■ Urad za publikacije

ISBN 978-92-95073-38-8

9 789295 073388